

AIDAS

BRAZILIJOS

JORNAL - LITUANO - ECHO

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semanario Lituano Independente
Konstantas Uckus
LEIDĖJAS
Atskiras Numeris \$300
S. Paulo, R. da Moóca,
1721
T lefonas 3-2056

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
Semanario Lituano Independente
José Leite de Salles
Redactor-Chefe
S. Paulo, Rua da
Moóca, 1721
Telefonas 3-2056

XI Ano - metal

Brazilija - São Paulo 1940 m. Biržello - Junho 8 d.

2523862

Nr. 23 (632)

Per 15 Dienu Vokiečiai Zada Paimti Paryziu

O Presidente da Republica prorogou o prazo de

Registro de Estrangeiros

REFORMOS PRANCUZU KABINETE

Birželio 5 d. reformavosi prancūzų kabinetas. Buvęs užsienio reikalų ministras Daladier pašalintas ir jo ministeriją paėmė premjeras Reynaud.

LIETUVOS PREMĖJERAS ISVYKO I MASKVA

Havas iš Kauno praneša, kad birželio 6 d. Lietuvos ministeris pirmininkas Antanas Merkys skubiai išvyko į Maskvą. Merki lydėjo generolas Reklaitis. Telegramoje nesakoma kokių tikslų Merkys išvyko į Maskvą. Tačiau spėjama kad dėl įvykusio incidento su Rusija.

S. PAULO. Birželio 5 d. São Paulo policijoje. Gabinetė de identificação kilo gaisras. Atvykę gaisrininkai gaisrą užgesino. Dėl gaisro, kuris kilo trečiamė aukšte, susitrukė kelios dienos ir svetimšalių identifikacija, taip kad paskelbti numeriai nebeatatinka.

VOKIEČIAI BOMBARDUOJA PARYZIŲ

Vokiečių lėktuvai jau pradėjo bombarduoti Prancūzijos sostinę Paryžių - tą vakarų Europos kultūros ir civilizacijos centrą. Per pirmus du bombardavimus vokiečiai išžudė 254 žmonės ir sužeidė 652. Nukentėjo daugiausia civiliai.

Siuo vokiečių žygiu pasipiktinęs visas pasaulis. Prancūzai po tokio vokiečių žygio sako: mes Berlyno nebombarduosime; atvirų miestų ir kultūros centrų bombardavimas yra žemiausias mūsų barbariškumas.

VOKIEČIAI PRASIVERŽE

Vežiausios žinios iš karo fronto sako, kad birželio 6 d. vokiečiai taip smarkiai puolė prancūzus, kad vienoje vietoje pralaužė prancūzų frontą. Sioje vietoje vokiečiai paliko apie kelis tukstantius savo karių.

BERLYNAS. Vokiečiai skelbia, kad anglai smarkiai bombardavo Hamburgą. Anglai praneša, kad jų aviacija sunaikino vokiečių žybažo rezervuarus Dortmundėje ir Duseldorfe.

LONDONAS. Tarp Maskvos ir Londono po prekybinių pasitarimų, vyksta politiniai reikalavimai pasitarimams.

Vokiečiai užėmė Dunkerque uostą. - Milziniski nuostoliai sąjungininkų ir vokiečių. - Italija dar laukia didesniu vokiečių laimėjimu. - Galicijoje rusai koncentruoja savo kariuomenę

Lietuvos - S. Rusijos incidento atgarsiai

PRASIDĖJO DIDELI MUSIAI PRANCŪZIJOS TERITORIJOJE.

Belgijos jurų pakraščius vokiečiai jau užėmė. Paskutinis belgų uostas Dunkerke jau vokiečių rankose. Sąjungininkų kariuomenės įgabenimas iš Belgijos beveik baigtas. Vokiečiai apturėjo laimėjimus šiaurinėje Prancūzijos dalyje, pasuko ginklus kita kryptimi. Adolfas Hitleris birželio 5 d. paskelbė ir kariuomenę ir vokiečių tautą labai trumpą, kelis žodžių atsisakymą, kuriame sako, kad vokiečiai pradėjo naują karo fazę, kuri, esą turi baigtis vokiečių armijos laimėjimu. Frontas išsitęs Prancūzų teritorijoje apie 200 kilometrų plotį. Vokiečiai jau 5 ir 6 dienomis birželio pradėjo labai smarkų puolimą Paryžiaus linkui. Patys prancūzai sako, kad puolimas smarkus. Puola vokiečiai motorizuotomis dalimis, lėktuvais ir šiuoja viską. Berlyne jau kalbama, kad jei vokiečių puolimas taip ir toliau eisi, tai vokiečių kariuomenė išgins ir Prancūzijos sostinę už 8 arba ilgiausią už 15 dienų. Labai smarkus muštis vyksta šiose Prancūzijos žemės srityse: upė Somme, Amiens apylinkėje, Oise ir prie kanalo Ailette.

ITALIJA DAR KARAN NESTOJA

Pareiktą savaitę Italijos spauda rašė kad tik momento laikas išstoti Italijai karan. Vienas Romos laikraštis buvo parašęs kad Italija pradės karą anksčiau, negu birželio 4 d. Tačiau Musso-

linis dar vis susilaiko, jisai jaučia, kad karas jam nebus toks, kaip Abisinijoje. Vėžiausios žinios iš Europos sako, kad Mussolinis dar laukia didesnių laimėjimų Hitlerio, o tada tik pradės karą prieš sąjungininkus, ypač prieš Prancūziją.

RUSAI KONCENTRUOJA SAVO JĖGAS VENGRIJOS PASIENYJE

Vokiečių pavojus Europoje labai didelis. Jei dar Italija išstotų karan, tai visa vakarų ir pietų Europa įepsnotų karo ugnyje. Si pavoju numato ir rusai ir paskutinėmis dienomis pradėjo gabeniti savo kariuomenę ir ginklus į Galiciją ir šia koncentruotos labai stiprios rusų jėgos Vengrijos pasienyje.

PRANCŪZIJA PASIRENGUSI SU-TIKTI ITALUS

Prancūzai jau pasirengę susitikti italus ir sukonzentravo savo jėgas Italijos pusėje.

RYŠIUM SU RUSU - LIETUVIŲ INCIDENTU, DIDELI ARESTAI LIETUVOJE

Birželio 5 dieną prancūzų žinių agentūrą Havas skelbia telegramą iš Kauno, kurioje sakoma, kad ryšium su kilusių rusų - lietuvių incidentų dėl dingimo raudonarmiečių, Lietuvos saugumo organai areštavo daugybę žmonių, kurie yra kuo nors itarti atžvilgių rusų. Raudonarmiečių kareivinės, esą saugojamos stiprių lietuvių sargyba, kad

kių, kurių pracityje jau buvo net keli.

DIDELIS KARO AUKOS

Vakaru fronte, vykstant Belgijos - Prancūzijos fronte muštams, paskelbta daugybė žmonių, tiek sąjungininkų, tiek vokiečių. Aukų skaičius skaičiuojamas šimtais tukstančių. Vokietija paėmusi esą neįaišvėn virš vieno milijoną sąjungininkų kareivių. Šiam taip baisiam karo skerdžiam žmonių tiek fronte, tiek ir užfrontėje. Žudomi seniai, moterys ir vaikai. Tai štai ką atnešė pasaujui Hitleris, kuri prieš kelis metus dar taip rėmė dešinioios grupės ir padėjo jam paimti valdžią. Tur but didesnio barbaro pasaujio istorija iki šiol nežina.

POPIEZIUS KVIECIAMAS I AMERIKA.

Amerikos J. V. prezidentas Rooseveltas pakvietė Popiežių Pijū XII, jei kiltų, italų karas su Prancūzija, aplėsti Romą ir vykti į Ameriką.

ANGLŲ IR PRANCŪZU VAIKAI BUS ISGABENTI KANADON

Yra parengti planai, kad iš Anglijos ir Prancūzijos švesti visus vaikus į Kanadą, kad tuo būdu vaikai būtų apsaugoti nuo karo ugnies, nes dabartinis karas žudo vienuodai visus: kareivius, moteris ir vaikus.

SUSAUDYTI FASISTU VADAI

Berlyno pranešama, kad Olandijoje ir Belgijoje suaudyti visi fašistų vadai. Juos esą suaudė sąjungininkai. Belgijos fašistų vadas Leon Degrelle, kuris buvo suorganizavęs stiprią belgų fašistų - raxistų, partiją taip pat suaudytas.

KAIP BUS SU ITALIJA?

Prieš savaitę laiko Italija tiek daug triukšmavo, jos spauda rašė, kad Italija anksčiau, negu birželio 4 d. jau kariaus sąjungininkus, Mussolinis davė isakymus savo sunams ir žentui buti pastrengus karui, o šiandien Italija jau nutilo. Kas žino, gal toji tyla yra tik prieš audrą, o gal italai bijo stoti karan? Tas, žinoma, pasirodys greitai.

VOKIEČIAI SPROGDINS MAZINO LINIJA

Zenevoje patirta iš vokiečių šaltinių, kad Vokietijos technikai išrado slaptą ginklą, kuriuo pagalba galima susprogdinti stipriausias tvirtoves. Sioo ginklu vokiečiai mano išsprogdinti prancūzų tvirtoves - Mazino liniją.

LONDONAS. Anglijos admiralietas oficialiai paskelbė, kad vokiečiai nuskandino 3 anglų laivus.

KARAS BUS ILGAS.

Dabartinju metu vokiečiai laimi. Tačiau anglai ir prancūzai, sako, jog vokiečių laimėjimas laikurį mūsų nereiskia karo laimėjimą. Karą laimės sąjungininkai, nors ir prisėis jiems kartant ilgai. Vokietija turi buti sutriuškinta.

BERNA. Sveicarija stovėdama prieš dideli pavoju, pasirengusi savo kraštą ginti nuo užpuolikų ar sąjungininkai jai eity, ar ne pagalbai. Visų sveicarų šukis: gintis.

PARYZIUS. Siomis dienomis Prancūzijoje nuteisti mirti keli vokiečių šnipai, kurių tarpe buvęs vienas prancūzų lakunas.

BUDAPESTAS. Vengrijos vyriausybė isakė pajėisti areštuotus fašistus.

LONDONAS. Pranešama, kad kunigaikštis Windsor, Anglijos karaliaus brolis pasitraukė iš savo kariuomenės pareigų.

RIO. Rio de Janeiro uosta atplaukė keleivinis laivas «Conte Grande» iš atvežė 400 keleivių.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausios New Yorko ligonines, Asistentas Profesoriu Sibert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Sinai ligonines.

Specialybe: Operacijos, Moterų ligos, Šlapumo kanalu, insktu ir šlapumo pusles uždegimai, Endoscopia. Venu išsiplėtimas, Homoroidai ir hydroceles gydoma be operacijos ir skatimo. Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTOIJIA:

Rua José Paulino No. 485. Priima ligonius: nuo 4 iki

7 su puse vakare

Telefonai 5-6885 ir 4 6307

Arba Anglija, arba Paryžiu

Vokiečių laimėjimai vakaru fronte, sukėlė įvairių kalbų Amerikos J. V. žinių agentūra United Press birželio 1 d. paskelbė kad vokiečiai planuoja pulti Anglija. Agentūra sako, „Vokietija išveržė į Anglijos teritoriją birželio 9 dieną. Pirmiausia vokiečiai tenai nušaudė didelę daugumą savo kariuomenės parašūtais, kuri išsteigė laukinę Anglijos vyriausybę, vadovaujama anglų laisvųjų vado Osvaldo Mosley, kuris paskutiniu laiku yra rešnuotas. Šitas agentūros pareiškimas buvo pasakytas taip pat Anglijos Portsmouth tribu nole vienos vokiečių generalinio štabo karininko gimnazijos, kuri areštuota ir tribunolui davė savo parodymus apie vokiečių planus.

Sitokią nuomonę dabar turi anglai ir mano, kad tikrai Hileris puls Anglija ir isteigsčia savo valdžia Paryžius gi yra visai kitos nuomonės. Čia manoma, kad vokiečiai laikinai atsikakys savo projekto pulti Anglija, o puls pirmiausia Paryžiu, Prancūzijos sostinę. Jie sako, kad vokiečiai baigė karą Prancūzijos šiaurėje, pasukę savo jėgas Paryžiaus linkui.

Ar šitos nuomonės yra pagrįstos ir ar vokiečiai turi tokius planus, sunku pasakyti.

Daugiau šiomis dienomis pasi tvirtino prancūzų spehojimas, nes birželio 3 d. apie pirmą valandą vokiečių karo lėktuvų kelios eskadrilės puolė Paryžiu ir jį smarkiai bombardavo. Po pirmojo bombardavimo praejus kelioms valandoms, vokiečių lėktuvai vėl atskrido ir an trą kartą metė bombas į Paryžiu. Pranešimai sako, kad tą dieną vokiečiai numetė įvairaus kalibro daugiau kaip tūkstanti bombų į Paryžiu. Nuo šio bombardavimo nukentėjo apie du šimtai žmonių tarp užmuštu ir sužeistu. Paryžiaus priešlėktuvinė artilerija tą dieną numušė 17 vokiečių lėktuvų, kurie buvo atskirde naikinti Paryžiaus.

Paryžius yra milijoninis miestas, Reikia išvaizdinti kokia paniką sukėlė vokiečių lėktuvai, kada jie pasirodė virš Paryžiaus ir pradėjo mėtyti bombas. Mums, toli nuo šiu visų baisenybių, sunku ir suprasti žmonių baimę ir tuos žvėžius vaizdus po bombardavimo, kada gatvėse guli sužeistieji ir užmuštieji nieku nekalti miest gyventojai.

Į Belgijos sąjungininkai savo kariuomenę jau baigia išvėžti. Dar tenai liko tik vienas penktadalis buvusių sąjungininku — angliu ir prancūzų kariu.

Lietuvos - S. Rusijos incidentas ir musiske spauda

Pereitos savaitės pabaigoje radio iš Maskvos pranešė apie įvykius incidentą tarp Lietuvos ir Sov. Rusijos dėl rusų kariuonės sistematisko dingimo Lietuvoje. Šia Maskvos žinią pakartojė ne tik vietos rašytojai laikraščiai, bet ir Europos spauda. Pranešime savo skaitytojams ir mes apie tai per „Aidą“. Nes mums, le.uviams, ypač labai rūpi, kas dedasi Lietuvoje. Nė vienas lietuviškas laikraštis negalėjo šio įvykio nepaminėti, juo labiau, kad tas incidentas sukėlė Maskvoje aštriu protestu prieš Lietuvą ir Maskva pažadėjo imtis atatin kamu žygį prieš Lietuvą, jei toliau pasikartos raudonarmiečių dingimas ir jei nebus nubausiti kaltininkai.

Didelėmis raidėmis, pirmame puslapyje praneša apie įvyki Lietuvos su Rusija ir „Lietuvis“ nors trumpai, bet aiškiai: „Lietuvos incidentas su Sovietu Rusija“. To, žinoma, ir užtenka. Tačiau „Lietuvio“ redaktoriai noredami būti išmintingesni, net ir už save, trečiame to paties laikraščio puslapyje jie pataria savo skaitytojams ne tikėti tai, ką jie pasakė pirmame pusl. Jie sako, kad pranešimas apie įvykius incidentą yra tik gandai ir jei „Lietuvio“ skaitytojai nori tikru žinu, tepalaukia bent mėnesi laiko, kada jie tuos gandus patikrins.

Tai tau ir laikraštis, tai tau ir redaktoriai Vienoje vietoje sako, kad tas ir tas įvykis, o kitoje vietoje sako — tai melas! Čia jau pasirodė dviguba „Lietuvio“ redaktoriu gudrybė, arba, kitais žodžiais tariant

— vėju švilpimas galvoje. Tiek to. Paikšime tai ir žiūrėsime, ką sako apie minėtą Lietuvos incidentą švedų laikraštis „Svenska Dagbladet“. Minėtas Stokholmo organas sako.

„Santykių iltempimas tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos dėl dingusių rusų kariuonės Berlyne aiškijama sekama; Sovietai nori sustiprinti savo vėliavą ir įtaką Pabaltijo kraštuose, ypač Lietuvoje, kuris yra priešingas Vokietijos interesams...“

Kaip tenai išskiru yra, su ku mums išpėji. Tačiau faktas, kad rusai siegias sustiprinti Pabaltijo kraštuose daug stipriau, negu dabar, laikydami tenai tik savo atskirus raudonosios armijos gvarnizonus.

Faktas taip pat yra, kad pranešas incidentas tarp Rusijos ir Lietuvos įvykė, nes mes esame skaitė ir iš Romos telegramas, kuriuose Lietuvos vyriausybė, gavusi grėš iš Maskvos protestą, pasidėdė su rasi kalijinkus, kurie pagrobė savo raudonarmiečius ir juos tinkamai nubausiti. Be to, ku no telegrama pranešė, kad tas incidentas išskirini sularyta net trijų asmenų komisija. Tos komisijos net ir pavardės buvo paskelbtos.

Taigi, nėra čia žmonėms lauki visi mėnesiai, kol pasiekia telegrama bus išskirta. Geriau „Lietuvio“ redaktoriai būtų padarė, kad tos žinios visai nebūtų skelbė, tada nebūtų progos ir žmonėms iš jų pasijuokti.

Ar gali S. Amerika stoti karan?

Siaurinė Amerika yra didelė šaliniškė sąjungininku. Gyventojai taip pat sudaro didelę daugumą, kurie palaiko sąjungininku puse. Priskaitoma kad apie 75% Amerikos gyventu palankūs sąjungininkams. Didesniuose miestuose: ivyksta ir Amerikoje manifestacijos už karą, t. y., kad S. Amerika stoti padėti sąjungininkams. Bet, iš tikru, ar Siaurės Amerika yra pakankamai pasiruošusi karui, ar ji gali stoti karan su vokiečiais, kuriu galybė jau žinoma? Ar S. Amerika pakankamai turi ginklu, kariniu laivu ir net žmonių? Šitas klausimas yra idomus.

Italu fašistu laikraštis, Mussolinio organas „Il Popolo d'Italia“, paskutinėmis dienomis, kada jau rengėsi pa i Italija išstoti karan, rašo ir apie Siaurės Amerikos karines jėgas. Minėtas laikraštis pastebi, kad negalimas daktikas, kad S. Amerika išeitu karan, nes jau labai daug truksta kariniu jėgu, tiek žmonių, tiek ir ginklu. Mussolinio organas sako: kaip Amerika gali kariuoti neturėdama net savo kariuomenės. Amerika dabar turi reguliars kariuomenės tik 200,000, nes kaitant „gvarda-civil“. Esa drauge pėmus Amerikos kariuomenė ir gvarda-civil, tai nesu sidarys nei pusė.

Taigi, kaip matosi, Siaurės Amerika padėti sąjungininkams negali ir kariuoti ji nepasirengusi.

Amerikos laivynas pastaruoju laiku taip pat yra užimtas ir yra sukoncentruotas Pa cifiko vandenysė. Iš tenai ištraukti savo laivus negali, nes turinti reikalų su Japonija, kuri laivais yra daug turingesnė ir galingesnė. Siaurinės Amerikos istojimas karan negalimas iš visu pusiu. Tiesa sako, Mussolinio laikraštis, kad Amerika dabar tik pradėjusi vys tyti savo karo lėktuvu statyba. Tačiau tam reikia laiko ir pavyti vokiečius amerikiečiai negalės taip greitai, nes karas ilgai neužtruks. Jei karas užtruks ir ligi 1943 metu, vis tiek Amerika dar neturėtu pakankamai jėgu stoti karan prieš vokiečius.

Baigdamas savo išvedžiojimus, Mussolinio laikraštis sako, kad labai sunku būtų surasti Siaurės Amerikoje bent vienas žmogus, kuris panorė u eiti karan už Lenkijos, Belgijos, Olandijos, Norvegijos reikalus ir mirti tariant vardus Čerčilo ir Rėna.

Siaurės Amerika pasirėngusi visu kuo padėti sąjungininkams kare su vokiečiais, bet nestojant karan. Jei tik S. Amerika išeitu karan, susmuktų jo sios prekyba, sumazėtu eksportas ir ekonominia labai suvargtu.

Taigi, kaip matosi, Siaurės Amerika padėti sąjungininkams negali ir kariuoti ji nepasirengusi.

Priesu sugyvenimas Lietuvoje

Jei tik nugrįstamo žodi „priesu“, tai kiekvienam dabartinu momentu blūgstielį mintis apie lokius priesus, kurie kariuoja baisiausiais ginklais vakaru fronte.

Ne apie tai čia kalbama. Čia kalbama apie „priesu“ su gyvenimā Lietuvoje, tai būtent — laudininku ir krikščioniu demokratu.

Pastaruoju laiku Lietuvos spaudoje svarstoma klausimas ar gali kooperuoti tautos ir valstybės reikaluose skirtingu pasaulėžiuru žmones, kaip laisvamaniai su katalikais. Šis klausimas pasidarė opus nuo to laiko, kai po Klaipėdos praradimo susidare „vieningo darbo vyriausybė“, i kurią šėjo ivairiu sroviu atstovai: krikščionys demokratai, tautininkai ir valstiečiai laudininkai. To vieningumo branduolys — tai krikščioniu demokratu susitarimas su laudininkais. Jeigu susitarimas iširtu, tai sroviu bendradarbiavimas pasibaigtu. Tos dvi partijos stengiasi susitarima ne tik tai palaikyti, bet ir sustiprinti, kad ivykdu tikra tautos jėgu „konsolidacija“. Bet ne visi yra patenkinti šitos konsolidacijos vaisiais.

Nėra patenkinti tautininkai kurie per ilgus metus buvo pa prae valdyti kraštū vieni. Jie nori kad būtų asteigtas tautininku monopolis. Nepatenkinti su kraštūtiniais klerikalais. Nepatenkinti tuo taip pat ir kraštūtinieji laisvamaniai, kaip „Laisvoji Mintis“ ir „Kultura“. Jie sako, kad po vieningumo priedanga per daug isigali kunigai ir ju kontroliuojamos organizacijos, „Kultūros“ vienas bendradarbis sako, kad kataliku organizacijos kaip veike, taip ir veikia. Katalikai esą visā laika visuose kabinetuose laikėsi ir dabar tebesilaiko vienos ministerijos — tai švietimo. Tas katalikams esą padeda isis tiprini mokyklose ir jie, katalikai tinkamai isnaudoja sąlygas.

Bet vis dėl to yra nepatenkinti ir kunigu, kraštūtiniiu klerikatu, kurie nenori pripazinti jokiu naujaidu „bedieviams“. Toks yra „Zemaičiu Prietelis“, kuris nuolatose išreikia pasipiktinimą laisvamaniu spaudai. Tas laikraštis darina sau kiasi „spaudos sargu“, kad sargai kontiskuotu laisvamaniu literatura. Vienoje vietoje prieš laisvamanius tas klerikalu laikraštukas sako: „Gėdos ir prakeikimo susilauks iš istorijos, nes jie yra mūsų tautos kultūros pradėikai, duobkasiai“.

Šias kraštūtinis srovės — laisvamanius ir klerikalus — bando sudrausti laudininkai ir krikščionys demokratai. „Lietuvos Zinios“ sako, kad jie abi jie yra „sąžinės priešai“. O krikščioniu „XX amžius“ pritardamas laudininku organu rašo:

„Prie šito „L. Z.“ pasiskaidymo nedaug kas lieka pridet. Tai kraštūtiniai žmones, kurie nepajėgia plačiau igyventi mą žiūrėti: jie mato tik ties save, tik save ir savo nusistatymus ir niekaip nenori skaitytis su neginejamu ir visuo tina faktu, kad šalia ju buvo ir bus ivairiu pasaulėziuru žmoni. Kova su tokiu siauraprotiškuumu yra būtina, kai norima pasiekti kulturingesnia santykiu sutarimo, taip reikalingo mūsų kraštui“.

Apie civilinės metrikacijos reikalą krikščioniu dem. organas „XX amžius“ taip pat pasisako palankiai. Jis rašo: „kulturinga tauta ir kiekviena ideologinė srovė turi siekti tokiu sąlygu, kuriose dar niam sugyvenimui ir visos tautos vienybei būtų kuo mažiausiai kliudu. Valstybės istatymai taip pat negali palikti dalies piliečių be kankuriu teisiu, kuriu principiniai nekama negalima neigti. Sakysim, tpa ti civilinė metrikacija. Katalikams ji nereikalinga, nes jie turi savo metrikacija ir savo suaukuruju tvarkā. Bet niekas

IVAIRIOS ŽINIOS

— LODONNAS. Anglu avjacija bombardavo vokiečių aliejus sandėlius Rhuro ir kitose srityse.

— BERNA. Jau keljinta kartą Sveicarijos teritorijoje skruido svetimos valstybės lėktuvai. Birželio 5 d. įvyko net oro mūšiai vokiečių ir sveicaru lėktuvu.

— ROMA. Pereitą savaitę buvo praneša iš Romos žinia, kad buves prancūzų vyriausias armijos vadas Gamelin nusis-

žinią Roma pati atsakius ir sovė po to, kai ji nušalino. To sako, kad gen. Gamelin guli psichiatrinėje ligoninėje, o antras generolas kuris taip jau buvo manoma, kad nusiro, tai Copar, yra arešnuotas ir padėtas kalėjiman.

— LONDONAS. Londono žiniomis, Belgijos teritorijoje kiti vokiečių kariuomenės vadai pustrėčio milijono žmona.

— RIO DE JANEIRO. Sjudos ir Propagandos Departamentas Rio de Janeiro šia savaitė udarė daug laikraščių tiek São Paulyje, tiek Rio de Janeiro te leidžiamu.

negali ginčyti fakto, kad ir mūsų valstybėje yra piliečių, neįprklauso jokiai konfeštai, jie taip pat turi turėti galimybę teisėtai susituokti. Atiduokime kiekvienam tai, kas jam teisė tai priklauso“.

Is to, kas aukščiau pasakyta, aiškiai matosi „priesu“ sugyvenimas Lietuvoje. Nors kaip matosi, daug ir tenai yra kraštūtiniiu elementu ir grupu, kuriems tas sugyvenimas nereikalingas. Tautininkai nori vienii monopolio valdyti, kraštūtiniai klerikalai nori viską apžioti ir mokyklas, ir organizacijas ir spauda, kraštūtiniai laisvamaniai nori kad ir jiems būtų pripazintos teisės organizuotis, turėti savo spauda, ir laisvai veikti.

— RIO DE JANEIRO. Respublikos prezidentas prates terminą svetimšaliu registracijai, i vedė naują ivarkį identifikuojantiems asmenims. Identifikuojantijs dabar bus reikalaujama Folha Corrida.

— ROMA. Tapo suspenduotas telefonu susisiekimas tarp Italijos ir Prancūzijos.

— LISABONAS. Portugalijoje prasidėjo didelė švedu Portugalu valstybės sukaktinis ir kt. minėjimai. Šiose įstulėse dalyvauja ir Brazilijos specialii misija.

— B. AIRES. Argentina poretestuota prieš vokiečius, kad jie nuskandino ju prekini laivą „Uruguay“.

Nacionalização de Núcleos Estrangeiros

(continuação)

A escola é o instrumento ideal por intermédio do qual a ação dos poderes públicos se fará sentir com maior eficiência. É evidente que, no caso, não basta a ação repressora da polícia. Hoje, ninguém pode acreditar que — sobretudo no que se refere a problemas de idéias — o controle do Estado seja a função do carcere. Se, em núcleos estrangeiros, há um conflito de cultura (cultura no sentido antropológico), uma das quais, esbranquiada, aneja absorver os valores íntimos e originais da cultura autóctone, o governo inteligente anulará os perniciosos efeitos dessa absorção através da técnica pedagógica. A sim, pensa, e melhor o executa, o sr. Adhemar de Barros, como acaba de demonstrar iniciando um vasto plano de nacionalização dos núcleos estrangeiros do Estado por meio da escola.

Sabe-se que esse problema é de atualidade vital para S. Paulo. Nem é de esquecer que, no passado, acumulamos erros em matéria de política migratória. Tais erros, de resto, não se circunscreveram ao âmbito puramente eugenico. É verdade que nem sempre se cuidou —

como devia ser feito, sobretudo em nosso país — da seleção eugênica dos migrantes que nos procuraram. Mas o erro grave por excelência consistiu na progressiva desnacionalização de certos núcleos de nossa população, submetidos, por fatores de ordem econômica e de ordem cultural, à influência absorvente do alienígena. O exemplo de certos trechos do litoral paulista documenta a afirmativa.

Revigorando, com o decreto de ante-ontem, suas medidas nacionalizadoras dos núcleos estrangeiros, o sr. Adhemar de Barros evidencia, ainda uma vez suas nobres qualidades de estadista que sabe perscrutar, no futuro, as necessidades imperiosas do Brasil. Será seu exemplo imitado, e esse voto o fazemos com razão tanto maior quanto sabemos que a guerra que ensangrenta a Europa e, acima de tudo, um conflito de culturas. O imperialismo dum cultura dinâmica em choque com a concepção de vida que anima cultura estáticas, repousantes.

Sirva-nos de lição a Europa atormentada e a visão clara do Interventor Adhemar de Barros.

Vokietijos ginklų pajėgos

VOKIETIJA TURINTI 20.000 ORLAIVIŲ.

Associated Press, didžiausia Amerikos žinių agentūra, surinko ir paskelbė Europos valstybių karo jėgų palyginimą. Vokiečių oro spēkos esančios 3 kartus didesnės, negu Francūzijos, Anglijos, Olandijos ir Belgijos sudėtos kruvon.

Gyventojų demokratinės valstybės turi 5 kartus daugiau negu Vokietija, bet kareivių Vokietija viena turinti tiek, kiek Anglija, Francūzija, Olandija ir Belgija sudėtos kruvon.

Skaičiai jų spēkos išrodo taip Britu Imperija turi 13,909, 782 keturkampiu myliu plotą, 600,000,000 gyventojų ir 2, 500,000 kareivių po ginklu. Francūzija, neskaitytanti kolonijų, turi 216,367 keturkampiu myliu žemės, 42,000,000 gyventojų, 6,000,000 kareivių.

Orlaivių francūzai ir anglai bendrai turi 6,000. Olandijos žemės plotas siekia tik 13,440 keturkampiu myliu. Ji turi tik 8,728,000 gyventojų, 400,000 kareivių ir 500 orlaivių.

Belgija turi 11,775 keturkampiu myliu žemės, 8,336,000 gyventojų, 600,000 kareivių ir 500 orlaivių.

Liuksemburgas, kuris taip pat yra vokiečių užpultas ir skaitosi aliantu pusėje, turi vos tik 999 keturkampes mylias žemės ir vos 300,000 gyventojų. Jo apsigynimo spēkos nežinomos.

Taigi, sudėtus viską kruvon dabartinių demokratinė valstybių blokas turi iš viso 14, 152,363 keturkampes mylias teritorijos, 559,114,000 gyventojų 9,500,000 kareivių ir 7,000 orlaivių.

Vokietija gi turi (kartu su už imtais kraštais) 315,000 keturkampiu myliu teritorijos, 105, 000,000 gyventojų, 9,000,000 kareivių ir 20, 000 pirmos rūšies orlaivių ir daugiau kaip 100,000 paruoštu lakuonu.

Italija gi, kuri tuo tarpu da n nekariauja, bet stovi Vokietijos pusėje, turi 119,744 keturkampiu myliu teritorijos, 44, 026,000 gyventojų, 1,250,000 kareivių po ginklu ir nemažiau kaip 10,000 orlaivių.

Jurų galybė prieš sausžemio galybę.

Dabartinis karas, grynai militarinių atžvilgiu yra savo esmėje rungtynės tarpe jurų galybės ir sausžemio galybės. Viena pusėje stovi Anglija su savo milžinišku laivynu, antroje — Vokietija su savo galinga kariuomene.

Tokios rūšies karu yra buvę ne vienas pasaulio istorijoje, nuo senovės laiku iki dabar. Istorija rodo, kad Salis, kuri turi stiprų laivyną, visuomet sumuša sausžemio jėgą. Taip buvo, pav. Napoleono kovoje su Anglija: Francūzijos imperatorius

buvo užkariavęs visa Europą, bet Anglijos galybė jūroje jį, galu gale, paklūpdė.

Kas kontroliuoja vandenis, tas gali atkirsti savo priešą nuo pasaulio prekybos keliu.

Pasaulio prekyba eina daugiau vandenimis, negu sausžemiu. Salis, kuriai tie keliai yra uždaryti, turi anksčiau ar vėliau susmukti ekonominiai. Karo metu valstybės turinti dideli laivyną, paskelbia savo priešui blokadą. Tuomet šis buna priverstas ieškoti išeities, stengdamasis pagrobti

vis naujus ir naujus žemės plotus. Jisai isiverčia i kaimynų teritorijas, jas užkariauja ir okupuoją. Bet tuo jisai padaro sau daugiau priešų ir išplečia kovos lauką. Jam tenka dėti vis daugiau ir daugiau pastangų tuos naujos frontus atlaikyti. Galu gale, jo pajėgos išsenka.

Hitlerio isiverčimas i Norvegiją jam nieko gero nedavė. Jam dabar yra sunkiau su sąjungininkais, negu kad buvo pirma, kuomet jo frontai šiaurėje saugojo Danijos, Norvegijos ir Švedijos neutralumas. Dabar Hitleriui užgrobus Holandiją ir Belgiją, jo padėtis pasidarys dar keblesnė, nežiurint to, kad tie žygiai pradėjo gali jam pasisekti.

Tai reikia turėti galvoje, skaitant žinias iš Europos karo frontu. Viena ar kita Hitlerio pagala nedaug tereikšia bendrai karo laimėti. Jisai gali laimėti daug mušiu, bet pagrindinė padėtis nuo to nepasikeis, kol sąjungininkai viešpataus jūrose. Vienin elė viltis jam laimėti. Vt karą butu, sunaikinant lėktuvu bombomis Anglijos karo laivyną. Bet jisai vargiai galės tai padaryti. Anglijos ir Francūzijos oro jėgos sparčiai auga, kuomet joms gaminama karo lėktuvus Amerika. O j tuos lėktuvus parduoda sąjungininkams, o ne vokiečiams, irgi tiktai dėlto, kad sąjungininkai kontroliuoja jūras ir gali vesti su Amerika prekybą.

Kadangi Hitleris negali sulaužyti blokados, tai jisai negali laimėti karo, nežiurint kad ir Stalinas su Mussoliniu eitu jam i pagalbą.

Italu spauda skelbia kara sąjungininkams.

Visa Italijos fašistu spauda (kitokios spaudos ten nėra), ilgiausias straipsniais aiškina reikimą stoti karan prieš sąjungininkus. Paskaitūs Italu spauda, atrodo, kad jau Italija kariauja, kad jos tankai šliauzia Francūzijos teritorijoje, kad jos lėktuvai ražo sąjungininku padanges ir mėto bombas. Vis italu spauda taip nusiteikus karingai, kad atrodo, jog nuo jų spaudos jau nebeliko nei Francūzijos nei Anglijos. Cia paduosime vieno laikraščio, „Relazione Internazionale“, kelias ištraukas, iš kuriu matosi italu nusistatymas dėl vykstančio vokiečių karo su sąjungininkais. Minėtas fašistu laikraštis sako:

„Atėjo, pagaliau, momentas kurio laukėme 50 metu. Italija kovos savo priešusprancūzus ir anglus su didžiausiu pasiryžimu iki pasiekus galutinai laimėjimą. Jei italu tauta reikia

lauja Viduržemio jūros, tai ji pareiškia savo prigimtas teises Nes Italijos politinė ir militarinė galybė priklauso tik nuo Viduržemio jūros. Iki šolei anglai ir prancūzai neigė šias italu teises. Tačiau šios teisės bus dabar atgautos jėga. Visi, kurie egostiniai išnaudojo visus milžiniškus turtus, šiandiena turi užmokėti labai brangiai už savo kriminališkus. Šian dieną italu tautos akys nukreiptos yra i Tunisą, kur italu teisės buvo pasiekios dideliu darbu net keliu karta praaiyje. Italijos akys krypstą taip pat i Korsėką, Nica, nes šios sritys italioniškos savo tradicijomis ir jos turį būti italioniškos. Zvelgia italu tauta taip pat ir

Lukssemburgo Hercogystė

Tarp kriusiu Europos agrosoriu auku tenka priskaityti ir Didžiąją Liuksemburgo hercogystę, šali kuri nors savo žemės plotu ir gyventojų skaitumi nedidelė, bet per šimtmečius kovojusi už savo nepriklausomybę ir tą kovą nuolat laimėjusi.

Liuksemburgas, tai viena iš pačiu mažųjų Europos šaliu. Ji savo plotu vos užima 1, 000 ketvirtainiu mylu ir turi beveik 300,000 gyventojų. Ji randasi tarp Vokietijos, Belgijos ir Francijos.

Liuksemburgiečiai kalba francūziskai mozolaine tarne arba liuksemburgietišku dialektu, kuris sudaro tartum vokiečių ir prancūzu kalbu mišinį, todėl Liuksemburgo mokyklose lygiagrečiai dėstomos prancūzu ir vokiečių kalbos. Liuksemburgas — turtingas kraštas. Pietrytinė dalis sudaro Lotaringijos lygumos tesin: derlingos žemės ir turtingu geležinės rūdos siuoksnium Nori visai mažas žemės plotu, Liuksemburgas užima penktąją vietą keanos ir pienuo ganyboje (po SSRS, Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos ir Belgijos). Metalurgijos pramonė daugiausia prancūzu Sneiderkrezo rankose, kita — vokiečių ir belgu.

Šiaurvakarinė dalis sudaro Belgijos Ardenų tesin ir yra kalvota, mažiau derlingos dirvos. Cia daugiausia smulkūs ūkiai, avju veisimas ir miško pramonė.

Sritis, kuriose dešimtaine šimtmečiu buvo sukurta Liuksemburgo hercogystė, Romos imperijos laikais buvo dalis Belgija Prima, o vėliau — franku karalystės Austrazijos. Nuo 10 šimto mečio Liuksemburgo hercogystė buvo suvaranška iki 17-to šimto mečio. 1681 — 1697 metais priklausė Prancūzjai, 1697 — 1794 metais — Austrijai, 1794 m. Prancūzija vėl ją užkariavo. Vienos kongresas 1815 metais atkūrė didžiąją Liuksemburgo hercogystę, kuri ligi 1866 m. iejo i Vokietijos sąjungą, bet valdomą Olandijos, su kurios karalium sudarė asmenine unija.

1839 metais Belgijoje kilo išsilaisvinimo kovos kuriose dalyvavo ir liuksemburgiečiai. Vokietijos sąjunga buvo panaikinta, ir Londono konferencija Liuksemburgą paskelbė „amžinai neutraliu“.

Pagal 1868 metu konstituciją

1919 metais papildyta ir pataisyta, Liuksemburgas yra konstitucinė paveldimo, monarchija. Istatymdavybinė valdžia priklauso Liuksemburgo seimui, kuri sudaro 54 asmenų, renkami 6-ms metams visuotinu būdu, proporcinė sistema, lygiu ir slaptu balsavimu Seimo sudėtis dalimi keičiama kas kiekvieną treči metai.

Vykdomosios valdžios prasyky yra hercogas (dabar hercogienė), kuri skiria valstybės senatui iš 15-kos asmenų. Vyriausybės galvą ir direktorius skiria monarchas, bet jie atsakingi prieš seimą.

OKUPACIJA PASIKARTOJA.

Liuksemburgas, kaip mažai valstybė, tiesą sakant, amžinai buvo kaimynų puolama nuolat jos laisve buvo kėsina masi. I Liuksemburgo laisvė kėsinosi Prancūzijos Napoleonas III, taip gi ir Vokietijos kancleris Bismarkas. Bet mažai tauta kažkaip gamtiskai gajai, instinktyviai atspari. Visi pasikėsinimai pagaliau parėina, kaimynai palyginui su šia valstybe, lilitutu, galiūnai ir milijonai apsilaužo sau sirenas, o Liuksemburgas išlieka gyvas ir gyvybingas. Taip ir po šiu Napoleono su Bismarku pasikėsinimu Londono konferencija 1967 metais konstatuoja visišką Liuksemburgo savarankiškumą, o 1890 metais mirus Niderlandu karalium, asikrato ir asmeninės unijos.

Napoleono ir Bismarku intencijos nebuvo paskutinės, kurios „amžinai Liuksemburgo neutralumą“ bandė sulaužyti, 1914 metais kiles Didysis karas vėl Liuksemburgą padarė savo kovu lauku. Vokietija sulaužė Liuksemburgo neutralumą ir per Liuksemburgą paleido savo kariuomene prieš Prancūzija. Ligi didžiojo karo pabaigos Liuksemburgas buvo Vokietijos okupuotas. Versalio sutartis 1919 metais Liuksemburgą vėl išlaisvino, atpalaidavo jį nuo miltu unijos su Vokietija.

Dabar Hitleris pradėjęs blie kriga prieš santarviniukus ir puldamas Olandiją ir Belgiją, neaplenkė nei Liuksemburgo. Tuo pačiu laiku nazju kariuomenė isiveržė i Liuksemburgą, pirma, negu Prancūzijos jėgos suspėjo pribūti, kad pastojus keliai, ir krašas okupavo. Liuksemburgo hercogienė greitai pabėgo Prancijon, bet žmonės neturėjo kur bėgti. Jie liko savo šalyje.

B.

Džibuti, i Suezo kanalą, nes šiu turtai yra vajsus Italu imperijos. Mussolinio tauta yra dideliu užsimojimu ir tie šiandieniniai užsimojimai apvainikuos tautinio Italu atgimimo garbės vainikais. Šio atgimimo žygis bus pradėtas ginkluotomis Italijos fašistu žemės, oro ir vandens jėgomis“.

Iš to kas pasakyta, atrodo, kad Italija jau kariauja. Zino ma, ji jau būtu pradėjusi karą nes vienas laikraštis iš Romos paskelbė, kad Italija ieis karan birželio 3 d., tačiau je žino taip pat ir tai, kad nebus taip lengvas šitas karas ir kad jis, vieton atgimimo, gali nuvesti Italiją dar i didesni skurdą.

— KAUNAS. Gegužės 7 d. i Berlyną išvyko inž. Augustaičio vadovaujama lietuvių delegacija tartis su Vokietija dėl Lietuvos vidaus vandens laivininkystės su Vokietija. Tariamasi dėl susisiekimo Lietuvos vidaus vandens kelias susiekimo su Vokietija ir dėl SSRS mūsų vidaus kelias tranzito i Vokietija.

— KAUNAS. Siemet vyri darbo talkos numatytos ruožų planus mastu. Didžiausi talka organizuojama prie Vilniaus — Kauno autostrados tiesimo darbu tarp Rumsiškių ir Kaisjadorių. Prie šių darbu organizuojama ir Vytauto Didžiojo Unjversiteto studentų darbo stovyklos.

Lietuvos Naujienos

VILNIUJE ATSIGAUNA PIRSI TINIŲ PRAMONĖ.

Prieš karą Vilnius buvo žinomas savo išgarsėjusia pirstinių pramonė. Čia gaminamos daugiausia „zomšinės“ pirstinės iš avių kailių. Per karą ši pramonė buvo sustojusi, nes neteko mašinų (jas išsivežė Rusijon bolševikai). Be to, dabar pirstinių pramonė Vilniuje vėl atsigauja. Zaliavos (avies kailių) jai pristato „Maistas“. Pirstinių pramonikai rūpinasi pirstinių eksportu į užsienius. Jau užmegsiti ryšiai su Olandija ir Sveicarija. Dabartinė Vilniaus pirstinių pramonė skaitoma vertesne negu prieš karinė.

JAU NEGIEDOS „JESZUZE POLSKA NIE ZGINELA“.

IS Lietuvos pranešama, kad arkivyskupas Jębrzykowskis tik dabar udraudęs Vilniaus krašo bažnyčiose giedoti „Jeszuze Polska nie zginela“. Bet klausimas, kodėl iki šiol lenkams buvo leidžiama Lietuvos bažnyčiose savo propaganda skelbti? Kodėl Lietuvos valdžia ne udraudė to iš pirmos dienos?

TRAKAI — VISO PASAULIO KARAIMŲ CENTRAS

Vienas iš idomiausių senosios Lietuvos kunigaikštėnų sostinės Trakų išnykusių yra karaimų muziejus ir biblioteka. Tai yra vienintelė tokia įstaiga visame pasaulyje. Trakai jau nuo senovės yra dvasinis ir kultūrinis viso pasaulio karaimų centras. Steigti Trakuose karaimų muziejų prieš keletą metų sumanė karaimų vyr. dvasininkas Harzi Seraja Chan Sapšalas. Tam muziejui surinkta labai vertingos medžiagos. Didesnė ekspozicija dalį sudaro paties vyriausiojo karaimų dvasininko paukotieji dalykai. Jis specialiai

liai važinėjo į Egiptą, Turkiją, Siriją ir kitus kraštus, rinkdamas muziejui medžiagą, kurios surinko labai daug ir labai vertingas. Prie muziejaus yra karaimų biblioteka, kurioje surinkta keli tūkstančiai tomų vertingų orientališkų knygų. Muziejui rumai pradėti statyti dar lenku fašistais, bet juos baigti ir galutinai įrengti tik dabar tikisi Lietuvos karaimai.

NUO NAUJU METU VILNIUJE SUNAIKINTA JAU 4000 SUNU.

Praneša iš Vilniaus kad tenai prasidėjo smarkus šunu naikinimas, nes keli pasuė šunys apriejo kai kuriuos katus šunims, todėl bijonasi, kad nepaplistu pasiutimo liga. Dabartinis laikas Vilniuje bei kituose kraštuose, eliuose palaidi šunys gaudomi ir naikinami. Vilniaus mieste dirba keli šungaudžiai, kurie kasdien gaivose sugauna po 15—30 šunu. Nuo Nauju Metu sugauta apie 4000 valkataujančių šunės, kurie beveik visi buvo sunaikinti.

MISKUOSE RASTAS ZEMEJE BEGYVENAS ZMOGUS.

„Vilniaus Balsas“ korespondentas iš Kallinenu (Vilniaus krašto) rašo, kad Smiltynuose, tarp ežerų ir mišku, rastas begyvenas isirausęs žemės valstietis Kalvelis su žmona ir 5 vaikučiais. Jis tiek neturtin gas ir jo gyvenimas toks skurdus, kad du jo vaikai rasti beveik nuogi, Kalveliu žemą surades policininkas suįjauddines pareiškė, kad skurdo visur pasitaiko, bet tokio skurdo, kaip Rytu Lietuvoje, jis niekada dar nėra matęs.

SEIMYNA SU 13 VAIKU.

Ukmergės apskrityje, Delevos valsčiuje gyvena Adomas Vaič

kauskas, 58 metų, žmona 47, kuri turi 13 vaikų, iš jų 8 sumus ir 5 dukteris ir visi sveiki. Vyriausioji dukte 29 metų, jauniausias suns 2 mėnesiu. Vaik kauskai turi tik 4 ha žemės ukeli.

KLAIPĖD. NVEALIA KLAU SYTIS LIETUVOS RADIJŲ.

Klaipėdos krašte tebegyvenantieji lietuviai negali klausytis Lietuvos radijo pranešimų nes už tai baudžiama kalėjimu. Visa edė Lietuvos jau sedi už šitą „nusikalnijimą“ nubausi po keliatą metų kalėjimo. Negalėdami išgirsti lietuviškų dainų nei muzikos per radiją, klaipe dos lietuvijai naudojasi gramofono rekordais. Kas turi gramofoną, pas tą susirenka visi kaimynai pasiklausyti lietuviškų melodijų. Dabar klaipe dos krašte jau nebegalima gauti rekordų nei nupirkti, nei pasiskolinti.

Tai ve, ką reiškia gyventojams Hitlerio „tvarka“.

GINCE DEL PINIGU UZMU SEJAS LIKO NENUBAUSTAS

Zapiškio vals. Papiškio k. J. Greišios ir A. Povilaitis gavo atlyginimą iš Amerikos už ten žuvusi ju gimnazi — po 400 litu kiekvienas. 1939 m. birželio mėn. atsimant Povilaitis iš Lietuvos banko Kaune savo pinigus dalyvavo ir jo švogeriš V. Milčius. Sauniai šgerė „magaryčiu“, kai grizo namo, pakeliui užsuko ir pas kaimyną J. Greičiu. V. Milčius pasitarajam pranešė, kad ir jis galis atsitiinti iš banko prisiustus pinigus.

Tarp kitko, Milčius užsininė kad jam už pranešimą būtų verta duoti kokius 100 litu. Del to labai užsigavo bendrai, esąs labai ūmus J. Greičius ir paprasė nekviestus svečius iš

sinešdini. Supykes, jis išsivijo Milčiu i kiemą. Čia Milčius bijodamas, kad Greigius jo nesumušiu, pats išsitraukė iš tvoros štankietį ir sudavė Greičiui i galvą, nuo ko skilo kaklos smilkinio kaulai.

Dabar ivykkes Kauno apygardos teismas V. Milčiu pri pažino buvus didžiai susijaudinusi ir nubaudė tik 3 mėnu paprasto kalėjimo, bet ir nuo šios bausmės lygčiai atleido.

SOVE STIRNA BET PASOVE KAIMYNA

Judriškiu kaimo, Tryškiu vals., gyv. F. Zalys aną dieną i savo kaimo balas išėjo medžioti. Nuėjes i balas Zalys isilindo i rono kupetą ir laukė ateinant žvėriu, nes buvo žalta ir žvėrys ieškojo maisto.

Pro šali ejo kitas medžiotojas, Zalio kaimynas A. Šilinskas, kuris, iš tolo pamates iš kupetos iškišią Zalio koją, pamane, kad prie kupetos eda šieną stirna.

Kai Zalys koją pajudino, Šilinskas visai neabejojes, kad tikrai prie kupetos yra stirna, ir paleido branknieršią šūvi. Šūvis buvo taiklus ir pataikė Zaliui i koją. Šilinskas pribėges pažiūrėti grobio rado sužeista savo kaimyna Zali.

LENKIJOS PONU DOVANA LIETUVAI

Jau nue seniau Vilniaus miestas buvo pagarsėjes visos

je Lenkinome didello masto „specialistais“ plėštakis — i silaužikais, kašenvagiais, kurie iš Vilniaus darydavo gastroles sienius,

ne tik po Lenkija, bet ir i ub-

Lenkijai grįžtant iš kalėjimu buvo pateista dar apie 3 tūkstančius kriminalistu, kurie pajute sau laisve, tuojau s-ojo i „darbą“. Lietuvai agavus Vilniu, vjenas rimčiausiu ir ne lengviausiu uždaviniu buvo apvalyti miesta ir kraštą nuo to lenkiško palikimo. Buvo likviduotos ir atiduotos karo lauko teismui dvi ginkluotu plėšiku gaujos, kuriu 10 nariu pasmerkta miri, kiti ilgems metams sunkiuju darbu kalėjimo, taip pat susekto ir likviduotos dvi isilaužiku plėšiku gaujos, kurios vertėsi specialiai krautuviu plėšimu ir turėjo nei savo pavadinimus ir „statutus“, būtent viena „Aukso Vėlavai“ o kita „Broliu Sąjunga“.

Be to likviduota nemaža kašenvagiu, „veikusiu“ specialiai bankuose ir kitose istaigose, kur daugiausia susigrūda žmoni. Nustatyta, kad kaikurie tu kriminalistu yra baige speciales „akademijas“, kokiu tikrai Lenkijos gilumoje gūta.

Lietuvos kriminalinė policija savo nenuilstamu darbu valant sostine nuo nelemto palikimo isigijo Vilniaus gyventoju tikro iverinimo ir pagarbos.

Toliai tai dovana Lenkijos ponai suteikė Lietuvai — i lavintus kriminalistus.

DR. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškas)
SIFILIS. Pridėtinimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sėkmė dienais nuo 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITEPETINGA, 242
3 aukstas. TELEFONAT: 4-0218

Kalba rusiskai, lenkiskai, vokiskai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia vizokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. A. Jazara Snega

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak
Ladeira Porto Geral, 12, salėn 4 ir 5,
(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINISKAS IS- TYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IS M. KO ANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukstas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 11 ir nuo 3 — 6. Sekmadienį
nuo 10 — 12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiskai, lenkiskai ir vokiskai.

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiskai ir lenkiskai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA

"BERNARDO"

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat ir su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta įnamus fotografijų reikalais. Dar fotografijų

Arthur Schamid

Rua São Caetano 447
(senas, 108-111 S. Paulo)
Telefona 4-5576

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Kiekvienas pasistenkite pažinti

SIUVYKLA LIETUVA

KAIZO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių modelių. Už darbą garantuojame.

Lietuvių siūvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena

Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

DR. LUIS ABINADER

Gydytojas.

Gonorėja, Gydymas greitas ir be skausmo
Moteru Ligos. - eumatizmas ir Astma

Av. São João No. 578, 2º. aukstas, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.

Ligonius priima nuo 1 iki 2 ir nuo 14 iki 18, 30 val.

Pirmoji Lietuviska Spaustuve ir Papelaria Pan Americana

Rua da Moóca, 1721 - Telefonas: 3-2056, - São Paulo.

Prima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas Duplikatus, Ivairiausius kartonus, saskaitas ir t. t. Darbas atliekamas pagal užsakytojo skoni. Be to, galima gauti visokių rašomųjų reikmenų: laikinias popierius ir krautuves. LIETUVIAI KREIPKITES Į SAVĄJĄ SPAUSTUVĘ IR PAPELARIJĄ, NES LIETUVIAMS DAROMOS DIDELĖS NUOLAIDOS.

Darba paimame iš naujo ir ji pristatome užsakytojui KAINOS PIGIOS. DARBAS SKUBUS IR SAZININGAS

Rua da Moóca, 1721 Telef. 3-2056

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškai, greitai ir tikrai gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma BE OPERACIJOS, įvairios Moterų ligos gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su infekciniais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

DR. PAULO LICARDI

Medikas Operatorius Santa Casa

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta į namus bile kurią valandą dieną, nakti.

Prenumeruokites Lietuviu Aida Brazilioj

SUVYKLA "ESTAN"

STASIO BLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 70 A, Pona
4-1549 (turi patalpas su už
atidaru nauji skyrių - antra
suvykla, prie stoties Zub ten
ir gyvenamas butas

RUA da Conceição, 11

GALECKOSIUVYKLA

Stiva rūbus pagal naujausias madas ir
įvairiausių medžiagų - vietinių ir užsieniet
Darba pagal savo kokybę yra pigus,
atliekamas sąžiningai, diplomuoto sud
vėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SUDVASI RŪBUS GA
LECKOSIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de
Araujo suburbio Central do
Brasil, parduodame geriausios
žemės daržams ir nedidelėms
ukiams. Zeme apaugusi mišku.
Yra pakankamai vandens. Ze
mės kaina - tik 300-400
reisu kvadratinis metras. Ge
ri keliai ir artji esančios sto
tys duoda galymibės užvesti
paukščių uki, verstis daržin
kyste, kito tokiu kulturu au
ginimu ir irengti poilsio namus
Sklypai nuo 10.000 metru
išsimokėjimui pradant nuo

50\$000
Savininkas. Cia de Agri.
Imigração e Colonização.
Pardavimu Rastino: Rua
José Bonifácio, 98 Tel. 2 7549
S. Paulo, Sekmadieniais ir šio
kioadieniais šis savaitė ga
lima teirautis vietoje krautuve
je prieš Carvalho de Araujo
stoti pas ANTONIO KRISTEN
Traukiniai iš stoties Norte
išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10
12,14; 14,30.
Iregistruota nr. 45 iš 10
-12-38 trečioje apylinkėje.

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norėdami dėvėti gražiai pasiūtus rūbus
ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Am
brozevičius, kur darbas atliekamas šilg
naujausių madų vyriškiu ir moteriškiu.
Lietuviai, išnaudokite laiką šiai
madmenais ir vakarais. Užsikite ir las
linsite, nes darbas atliekamas nebijokite
kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pas rinkmes
moderniškai ausių medžiagų

PAULO AMBROZEVICIUS

R. CICLAMES, 52 V. BELLA

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems
Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 5-1151 S. PAULO

FARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. PAULO

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios Duodami inzesonai

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS

XI Aro - metai

São Paulo, Brazilio - Junho 8 1940

Nr. 23

Kas naujo kolonijoje

KUR DINGO „TAUTOS VILNIS“?

Rio de Janeiro lietuvių organizacija „Vilnis“ jau gerokas laikas pasiskelbė, kad greitai išsijaus į laikraštis (žurnalas), „Tautos Vilnis“, kuri redaguojas kun. J. Janulionis. Žurnalas kaip buvo skelbiama, turėjo išeiti vasario mėn. Praėjo vasaris, ir kovas, ir gegužės o „Tautos Vilnis“ dar nesimato. Rįščių tarpe jau pradėjo kilti visokių kalbų ir abėjonų. Reiktu te dėti, ar redaktorius šiuo dalyku pasirūpinti ir žurnalą išleisti jei jau žadėjo. Jeigu jo negalima buvo išleisti vasariui ar kovui, tai reikėjo bruoži apie tai laikraščiuose dėl kokios priežasties. O dabar, kaip nieko niekas nesako ir leidėjai tyli, dėl to ir žmonės visokių pliotku prasimano. Gerai, kad tie pliotkai ir pasi- lėka pliotka. Bet dažnai būna, kad iš pliotku virsta tikra tiesa. O tada tai jau bloga. Dėl to manome, kad lietuviai labai maža pasitikėjama turi ivairiems sumanymams ir maža kas prisideda prie kokio nors didesnio bendro darbo. Po šiu pasabū tikimės, kad „Tautos Vilnis“, šimtininkai a silieps ir paaiškinti priežastis kodėl žurnalas taip ilgai nepasirodo.

BAKŠYS JAU NEBEMOKYTO JAS LIETUVIŠKOJE MOKYKLOJE.

Simas Bakšys kelis metus buves le u v i l o s m o k y k l o s m o k y t o j u š i e S a o P a u l y j e, t a p o a t l e i s t a s. I š p a t i k i m u š a l t i n i u s u ž i n o t a, k a d B a k š y s n e b e s i s t e n g s a t g a u t i m o k y t o j o v i e t o s o v a ž i u s i a s i. K i n i j a. K i t i s a k o, k a d v a ž i u s i a s i M a t t o G r o s s o a d i d a r y t i d e i m a n t u k a s y k l a.

VEDE PELAKAUSKAS.

Užpereiną šestadienį vedė Juo-

zas Pelakauskas, L.M.M.R. Ry to pirmiņinkas, p-le Korkakaitė. Naujajai šeimai linkime sau- lėto džiaugsmo ir laimės.

MIRE RASYTOJAS MATAS SALCIUS.

Lietuvos Konsulatas São Paulo gavo telegramą iš Brazilijos konsulo Bolivijoje, kurioje konsulas praneša, kad gegužės mėn. 27 d. mirė Bolivijoje rašytojas ir keliautojas Matas Salčius.

Salčius yra apkeliavęs Ry tu Azijos visas valstybes ir parašė savo kelionių išpužaus „Svečiuose pas 40 tautu“. Atlikęs savo kelionę Azijoje, Salčius atvyko į P. Ameriką, buvo ir Brazilijoje, o po to nuvyko į Argentiną, kur Dulro padedamas, isteigė laikraštį „Is- vien“ ir nekuri laika tą laikraštį redagavo. Susilpnėjęs sveika, pasitraukė nuo darbo, o Dulro atėmus pašalpą, sustojo Salčiaus is e g i a s i. l a i k r a š t i s.

Kada lankėsi čia Skipis, Salčius jau sirgo. Prieš pat miri, Salčius jau rengėsi vykti į Lietuvą ir tvarkėsi savo dokumentus kelionėn. Bet negalėstinga miris paguldė jį toli nuo savo tėvynės, Bolivijos žemėje. Teilsis ramybėje.

B.L.O. CENTRO BANDYMU NEBUS.

Pranešama, kad dėl svarbios priežasties, B.L.O. Centro rengiamo vakaro bandymu, kaip buvo nutarta birželio 13 d., ne bus. Kada ivyks bandymai, bus pranešta.

Režisiorius.

GRUDO VALDYBOS POSED.

Birželio 3 d. B.L.O. Centro patalpoje ivyko pirmas Grūdo valdybos posėdis. Išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis sekamai Pirmininkas —

Radzevičius, Sekretorius — A. Dutkus, Dėdinkas — J. Petrauskas, Naujoji valdyba ap- s v a r s t e e i l e s v a r b i u k l a u s i m u, kurie bus gyvenime vykdomi. Be to nutarė daryti atitinkamus žygius priversi buvus. Grūdo iždininką atsiskaityti su organizacija. Jei buves iždininkas nepadarys tai per 15 d., apie tai bus informuota susirinkimui, kuris jau ras būda, kaip pasielgti.

LIETUVOS KONSULATAS S. PAULO IESKO

šiu asmenu: Adriano Greiščiūno, gyv. Avenida Paes de Barros, 17, São Paulo, kuriam reikia atsilankyti i Konsulata darbo valandomis; Nenyte — Samanšienė Konstančia gyv. Rua Gloria, 294, Lapa, São Paulo; ir Konstantina Kerušauskų, gyv. Curityba, Rua a Brão do Rio Branco.

PRASOMA ATSIIMTI KARTE IRAS.

Jaugaitavos svetimšaliu kar- teiros, kurias prašome atsiimti iš Aido redakcijos: Juozas Išganaitis, Jonas Bikelis, Emi- lija Frankevičius, Alfonsas Stungis, Marija Milasevičius, Jurgis Tumas, Petras Baranau- skas, Juozas Vigelis, Stasys Sejūnas, Aleksandras Tručiū- kas, Franciška Krasnavičienė, Bronislovas Aušrotas, Anna Januškevičius, Magdalena Ben- dinskas, Angelina Juozapavi- čius, Jonas Siktarovas, Mag- dalena Sejūnas.

PRATESTA SVETIMSALIŲ LEGALIZACIJA.

Brazilijos Respublikos Pre- zidentas, atsizvelgdamas i tai kad nors ir kasdien yra pa- rengiami svetimšaliams šim- tais dokumentu, tačiau dar- iki nustatyto termino visi ne- spės sutvarkyti savo dokumen- tu ir išsijimti kariteiros, tai at- kiru dekretu praligino svetimš- liu registracijos terminą iki 1941 metų birželio mėn. 30 d., Dabar svetimšaliu knyguė kaštuoja labai pigiai ir nesun- ku ją išsijimti. Už svetimšaliu knyguote valdžia ima tik 20*200

GRUDO SANTYKIAI SU UKI NINKAUJANČIAIS LIETUV.

Grūdas yra nutares palaikyti artinus ryšius su jau ūkinin- kaujantiais lietuviais ir prašo interiore gyvenančių lietuviu teikti Grūdai žinias apie žemės ūki, jos kaina, kokioje apylin- kėje randasi minėta žemė, jos susisiekinimas su didesniais miestais ir pn. Grūdas taip pat duos reikalingu žiniu ūkinink- ans, kokiomis tik ūkininkai idomausis. Grūdo laikinas ad- resas: Grūdas, Rua da Mooca 1719, São Paulo.

„AUKSO GROMATA“.

Birželio 8 d. L. M. M. R. Ry- tas rengia viešą vakarą Rua da Graca, 608, ir žada suvaidin- ti jau trečia kartą Petro Vaidū- no, žyndausio Lietuvos dra- maturgo veikalą „Aukso Gromatą“.

DAR PASTAS IS LIETUVOS

Šią savaitę atėjo dar vienas paštas iš Lietuvos, Kažin ar ilgai dar galėsime gauti laiškus iš savo senosios tėvynės? Karo liepsna apima beveik visą Eu- ropą, kas žino, kaip ilgai ir kaip sveika išliks mūsų Lietu- vų?

PARDUODAMA BALDU IR SIUVAMA MASINA.

Labai geromis sąlygomis parduodama viena spinta rū- bams, buferas modernus ir siū- vama mašiną Singer visai gera me stovyje. Teirautis pas Juo- zą Valaiti, Rua da Graca 607, Bom Retiro.

SAUKIAMI NUMERIAI IDEN TIFIKUOTIS

Birželio

8 d. nuo 55.951 iki 56.150,
10 d. nuo 56.151 iki 56.400,
11 d. nuo 56.401 iki 56.650
12 d. nuo 56.651 iki 56.900
13 d. nuo 56.901 iki 57.150
14 d. nuo 57.851 iki 57.400
15 d. nuo 57.401 iki 57.600

REDAKCIJOJE YRA LAISK.

J. Marušinskui, J. Gaupšui, St. Pumpučiui, J. Zibuda, J. Ostaszkis, P. Rukauskas, St. Pušinskas, And. Valiunas, A. Keiteris, J. Zauberis, Ant. Sat- kūnas, J. Valiukėnas, V. Ma- galanga, St. Paulausky, J. Pan- kauskas, Ant. Pavilonis, V. Peirauskas, Oscar Augai, P. Siniauskas.

PRASOMA SIUSTI MEDZIA- GA JUBILEJINIAM NUME- RIUI.

L. Aidas B. švenčia šiais metais savo gyvavimo dešimti- metu. Per visą tą laiką „Aidas“ nebuvo sustojęs ne vieną kar- tą ir regulieriai lankė Brazil- joje gyvenančius lietuvius. Nors tai ne labai ilgas tarpas 10 metų, bet išeiviu gyvenime — tai labai didelis metu tar- pas nuo Aido pasirodymo ligi šiu dienu. Daug Aidas yra nu- kentėjęs, labai sunkius laikus yra pergyvenęs, tačiau visuo- met buvo drąsus ir tiesus ir vi- sas sunkiausias kovas laimėjo. Minint 10 metų Aido gyva-

vimo jubilieju, Aidas itela pa- didintas (ir iliustruotas) Tai visi Aido skaitytojai prašoma rašyti savo atsiminimus ir siu- ti Aidui, kurie bus patalpinti jubiliejiniame numeryje.

JURGILA BAKŠIO VIETOJE

Teko patirti, kad Simas Bakšys jau perdavęs mokyklą ir rengiasis kelionėn. Bakšo vietą užimsias J. Jurgilas, ku- ris taip pat yra atleistas nuo mokytojo pareigu.

PADEKA

Aido redakcija dėkoja Juo- zui Marušinskui už auką — 5\$, kuriuos paaukojo Aido naudai.

PARDUODAMAS namas 3 kambariu, virtuvės ir teraso- viršui ir gyvenamas poronas 2 kambariai ir virtuvė. Kreip- tis Casa Verde, Rua da Reli- quia, 16. (prie mokyklos).

TURI BEDOS SU SAVO PI- NIGAIS

Jau karta buvo rašyta apie lietuvi Bali Stankevičiui, kuris už 18 kontu pirkto pinigams (notoms) dirbi mašiną. Vos tik jis tą mašiną pirkto ir savo sau- kiai uždirbtus reišus atidavė apgavikams, kaip tuojais ji- gatvėje aršavo. Pasirodė, kad šioji mašina ne pinigams dirbi o makaronams. Apgavikai arš- tuoti ir perduoti teisman. Šio- je byloje figuruoja ir B. Stan- kevičius.

Taigi žmogus dėl savo pinigų turi bereikalingo rūpesio.

KERMOSTIUS V. ZELINOJE.

Nuo birželio 1 d. Villa Zelino- je prasidėjo Kermosius, kuris tesis ligi pabaigos birželio. Ker- mosiu rengia Villa Zelinos lie- tuvių kataliku bendruomenė.

PAJESKOJIMAS

Juozas Bariašius pajėko Oje- sia Gulbinajje, gyvenanti São Paulo, svarbiais reikalais. Ji pati ar kas apie ją žino praš- mi pranešti šiu adresu: Caninde Rua Madeira, 23, São Paulo.

DEMESIO! Nepaprasta Naujiena!

Birželio mėn. 8 d. Šestadieni Bom Retiro, Rua da Graca, 608 Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis „RYTAS“ rengia dideli ir idomu

Viesa Vakara

Bus suvaidinta antrą kartą São Paule, garsaus liet. dramaturgo P. Vičiuno keturių veiksmų drama

„Aukso Gromata“

Vaidina geriausios rytičių mes Po dramos tėsiai tokiaj ili- ninės jėgos ir «Ryto» choras vai- 4-rių val. ryto. Prašome nes- dindamas baudžiauninkų roles vėluoti, nes pradžia lygiai 8 v. v. dainuoja lietuviškas liaudies dais- PASTABA. Sulig Juiz de Mes- neles, vadovaujant mūsų koloni- nores parėdimu visį mažamečiai, jos muzikai p. J. Stankunui, kurie neturi daugiau 14 metų, negali Tad, visi i toki retą rytičių pas- kaip tik iki 10 v. v. buti ilgiau, rengimą.

RENGEJAI

VILA ORATORIO

Geriausi žemes sklypai ant Alto da Mooca

Uzregistruoti pagal No. 99 7-oje Apylinkeje 1939-9-15, Dakr. No. 58

avininkas: João Araujo Pinto

Koncesionierius: Arnaldo Felmanas

Zemės sklypai parduodami geriausiomis išimo- kėjimo sąlygomis be palunams pradėdant nuo 50\$000 i mėnesį. Duodame statybai medžiagą. Statome namus išimokėtinai.

TEIRAUTIS: raštinėje Villoja kasdina, o taip pat ir šventadieniai.

SUSISIEKIMAS: Omnibusai Villa Oratorio ir Agua Raza nuo Largo da Sé ir Largo Paysandu